

Pisiniartarnej pillugu Kalaallit Nunaannut aaqqiissutitut inatsisip allanngortinneqarnissaata
atuutsinneqalernissaanut Namminersorlutik Oqartussat oqaaseqaataat pillugit Inatsisartut
aalajangiiffigisassaattut siunnersuut
(*Inuussutissarsionermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoq*)

pillugu

Inuussutissarsionermut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISUTAA

Siunnersuutip aappassaaneerneqarnerani saqqummiunneqartoq

Inuussutissarsionermut Ataatsimiititaliaq suliarinninnermi ukuninnga ilaasorta qarpoq:

Inatsisartuni ilaasorta Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit, siulittaasoq
Inatsisartuni ilaasorta Niels Thomsen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartuni ilaasorta Kim Kielsen, Siumut
Inatsisartuni ilaasorta Akitsinnguaq Olsen, Siumut
Inatsisartuni ilaasorta Siverth K. Heilmann, Atassut

UPA2011-mi siullermeerinninnerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliap misissorpaa,
isumaliuutinilu suliarineqartussanngortillugit Inatsisartunut matumuuna saqqummiullugit.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Pisiniartarnej pillugu Kalaallit Nunaannut inatsit atuuttoq inatsisissatut siunnersuummi
saqqummiunneqartumi nutarterneqarpoq, tamanna pivoq pisiniartarnej pillugu inatsimmut
ilassutit arlalissuit Folketingip 1990-imit akuersissutigisartagaasa peqqussutikkut matumuuna
Kalaallit Nunaannut atuutilersinnerisigut. Pingaartumik naammagittaalliorsinnaatitaaneq
qularnaveeqqusii sarnerillu pillugit immikkoortumi inatsisitigut inissisimanerup
nutarterneqarnera qulakkeerneqarpoq pisisartullu inatsisitigut inissisimanerat
pitsanngorsarneqarluni. Angerlarsimaffimmut sugaluanilluunniit pisinermut atatillugu
pisisup tunisisullu imminnut attaveqarnerat pisiniartarnej pillugu inatsimmi

killilersorneqarpoq.¹ Inatsilli illunik pisinernut atuutinngilaq, tassa ajornartorsiutit immikkut ittut immikkoortumut ilisarnaataasut inatsisini allani killilersorneqarmata.

Pisisartut pisinermani, tassa pisinermi pisisartup namminersortullu akornanni isumaqatigiissutit, pisisartut inissisimanerannik ajornerulersitsisumik pisiniartarneq pillugu inatsimmi malittarisassat amerlanerit saneqqunneqarsinnaanngillat. Inatsisissatut siunnersuutip isikkulersugaanera pissutigalugu tassani immikkoortut pingaarnerit pingaarnersiornissaannut Ataatsimiitaliaq pissutissaqarsorivoq.

1.1 Ilimagisaqarneq pillugu malittarisassaq

Pisiniartarneq pillugu inatsimmut allannguut pingaaruteqartoq tassaavoq, takuuk 77a. *imm. 3*, ukiut marluk ingerlaneranni maalaaruteqarfiusinnaasumi qaammatit arfinillit siulliit ilimagisaqarneq pillugu malittarisassatut taaneqartartup atuunera. Ilimagisaqarneq pillugu malittarisassaq kinguneqarpoq pisereernerme qaammatit siulliit arfinillit iluanni nioqqutissaq ajoquteqalerpat, nioqqutissap piffissami pisiarineqarfiani ajoquteqarsimassasoq ilimagineqarsinnaasoq. Tassunga peqatigitillugu tamassuma kinguneraa pisisartup nioqqutissamik kukkusumik passussisimanera tunisisup qaammatit arfinillit siulliit iluanni uppersartussaagaa. Uppersarsaasuunissamik malittarisassaq nalinginnaasoq malillugu nioqqutissap amigaateqarnera pisisartup uppersartussaavaa, taamaalillunilu malittarisassaq pingaarneq taanna pisinermi qaammatini arfinilinni siullerni pisiniartarneq pillugu inatsimmi nutaami atuutitinneqanngilaq.

1.2 Amigaatit

Nioqqutissaq kukkuneqarpat amigaateqarpalluunniit pisisartup nioqqutissaq iluarsartissinnaavaa pisariaqarpalluunniit nioqqutissamik nutaamik taarsertillugu. Pisiniartarneq pillugu inatsit aamma periarfissiivoq pisisartoq nioqqutissiap akianik appaavigneqarsinnaasoq imaluunniit amigaatip suunera apeqqutaatinnagu aningaasat utertissinnaallugit, takuuk § 78. Amigaammik iluarsineq piffissap naleqquttup iluani pissaaq, amigaammillu iluarsineq pisisartumut aningaasartuutaassanngilaq pisariaqanngitsumilluunniit ajoqutaassanani. Assersuutigalugu amigaatip iluarsineqarneranut atatillugu assartuinerme aningaasartuutaassinnaasut tunisisup akilissavai. Amigaatip imaluunniit amigaatit tunisisup sivisuallaamik iluarsiniarsarippagit nioqqutissap akiata utertinneqarnissaanik pisisartoq piumasaqarsinnaavoq, takuuk § 78, *imm. 4*. Nioqqutissap misissornissaanut pisisartullu maalaarutaanik nalilersuinissamut tunisisoq inatsit malillugu pisinnaatitaavoq. Nioqqutissap akiata utertillugu akilerneqarnissaa imaluunniit akiata appartinneqarnissaa pisisartup piumasaqaatigippagu pisisartup piumasaqaataa tunisisup itigartissinnaavaa, tassunga taarsiullugu iluarsaassinissamik imaluunniit nioqqutissamik nutaamik tunisisup piffissap iluani pisisartoq neqeroorfigisinnaappagu. Pisumi kingullermi

¹ Internetikkut nioqqutissanik pisinernut inatsit aamma atuuppoq

pis sartup toqqagaa tunisisup itigartissinnaavaa tamanna tunisisumut akisuvallaarpat, takuuk § 78, imm. 2.²

1.3. Qularnaveeqqut

Nioqqutissaq pisiarineqartoq pillugu ukiut marluk ingerlaneranni pis sartup naammagittaalliuuteqarsinnaanerani pis sarneq pillugu inatsit periarfissiivoq. Taanna pillugu aalajangersakkat nioqqutissanut atornikunut aamma atuuppoq. Ukiunit marlunnit inatsimmi taaneqartunit sivikinnerusumik naammagittaalliuuteqarsinnaanermik pis sartuq tunisisorlu isumaqatigiissuteqarsinnaanngillat, tassa pis sarneq pillugu inatsimmi allaqqammat pis sartumut ajoqutaasumik inatsit saneqqunneqarsinnaanngitsoq. Pis sarneq pillugu inatsisaanikuusumi piffissaq naammagittaalliuuteqarfiusinnaasoq ukioq ataasiusimavoq. Piffissaq naammagittaalliuuteqarfiusinnaasoq aallartittarpoq nioqqutissap tunniunneqarneraniit, tassa piffissaq pis sartup pis iniarfimmu aallerfia imaluunniit angerlarsimaffimmini tigusiffia. Ukiuni marlunni naammagittaalliuuteqarsinnaaneq isumaqanngilaq nioqqutissiaq ukiuni marlunni atasinngaanngippat pis iaq tamatigut amigaateqartoq.

Ukiuni marlunni atasinngaatsunik nioqqutissaqartarpoq. Aammattaaq ukiut marluk qaangiutinngitsut nunguttussanik nioqqutissaqartarpoq.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni suliarineqarnera

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnerani siunnersuut tamanit taparserneqarpoq, tassa partiit naliliimmata atuisartut maannakkut inatsisitigut inissisimanerannut sanilliullugu pis sartut inatsisitigut inissisimanerat pitsanngortinneqartoq. Inatsisissatut siunnersuutip isikkulorsornerani pinut tunngasunik tikkuaanissamut partiit pissuteqarsimannngillat.

3. Tusarniaanermi akissutit

Aallaqqaasiullugu ataatsimiititaliap malugaa tusarniaanermi akissutit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimasut, tamannalu ilusissaannik piumasaqaatinik Inatsisartut Siulittaasoqarfiata aalajangersagaanik malinninneruvoq. Ataatsimiititaliap paasivaa uku tusarniaanermi akissuteqarnissaannik kajumissaarneqarsimasut:

Attaveqarnermut Allaffik, Siulittaasup Naalakkersuisoqarfiani Inatsiseqarnermut Inatsisillu pillugit Immikkoortortaqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallanermullu Naalakkersuisoqarfik, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat, Nuna Advokater, Kalaallit Nunaanni Naalagaaffiup Sinnisua, GrønlandsBanken, Aatsitassanut Ikummatissanullu Pisortaqarfik, KNAPK, SIK,

² Pis sartuq qerititsivimmik 8.000 kr.-inik akilimmik pisippat taassumalu kingorna paasinarsilluni taanna amigaateqartoq qerititsiviullu taarsernissaanik pis sartuq neqeroorfigineqarpat qerititsiviup ajoquteqartup taartissaanik qerititsivimmik 10.000 kr.-inik akilimmik taarserneqarnissaa pis sartup piumasaqaatigisinnaanngilaa.

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalackersuisoqarfik, KANUKOKA.

Ataatsimiititaliap malugaa siunnersuummut oqaaseqaateqarnissamut Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat pissutissaqanngitsoq. Ataatsimiititaliap pitsaasutut siumullu isiginertut isigaa atuisartut inatsisitigut inissisimanerisa nukittorsarnissaa sulitsisut peqatigiiffiata tapersersormagu, aamma peqatigiiffiup ilaasortaasa annertunerusunik pisussaaffeqalernissaannik pisisarnej pillugu inatsimmi allannguutit atuutilersinnerat kinguneqartussaagaluortoq. Tusarniaanermi akissutit allat pillugit ataatsimiititaliaq oqaaseqaatissaqanngilaq.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninera

Nioqqutissiaq pisiarineqaraangat pisisartut pitsaanerpaamik qulakkeerinniffiqeqarnissaat pingaaruteqartutut Ataatsimiititaliap isigaa. Pisisartup neriorsorneqarneranut tunisassiaq naleqqutinngippat pisisartup tunisisoq tunisassiaq pillugu akisussaatissinnaavaa. Pisisartut pisinnaatitaaffitik ilisimanerulernikuuaat, pisisartut ilisimasaqarnerisa pitsaasumik ineriartornera niuertut iliuseqarsinnaanerunerannut tunngaviliissaaq. Taamaammat ataatsimiititaliaq isumaqarpoq pisisarnej pillugu inatsit ullutsinnut naleqqunnerusoq niuertunut atuisartunullu iluaqutaasumik sunniuteqassasoq, tassa ullutsinnut naleqqunnerusunik malittarisassaqaarnikkut. Pisisarnej pillugu inatsimmi allannguutissatut nalunaarutigineqartut ataatsimiititaliap naliliinera tunngavilugu pisisartunut ataasiakkaanut pinngitsoorani iluaqutaassapput.

Ataatsimiititaliap immikkut maluginiarpaa maalaaruteqarsinnaanermut piffissarititaq ukiumit ataatsimit marlunnut sivitsorneqassasoq kukkunerillu amigaatillu qaammatini arfinilinni siullerni takuneqarsinnaalersut nioqqutissiat pisiarinerini kukkuneqarsimasutut amigaateqartutullu pisisartumut iluqutaasumik ilimagineqartalissasut. Oqaaseq ilimagisaqarsinnaaneq, pisisarnej pillugu inatsisimmumut atuuttumut sanilliullugu pisisartut inatsisitigut inissisinerannut annertuumik pitsannguutaasutut ataatsimiititaliap isigaa.

5. Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Naalackersuisut saqqummiussineranni allassimanngilaq siunnersuutip atuutilersinneqarnerata innuttaasut inuussutissarsiortunullu aningaasatigut suut kingunerissanerai. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq maannakkut tunngavigineqartut malillugit taamatut pisoqarnissaannik ilimasunnissaq tunngavissaqanngitsoq. Ataatsimiititaliarli naliliivoq taassuma kingunerisaannik allaffissornermi aningaasatigut kinguneqassasoq, pisisarnej pillugu inatsimmik innuttaasunut inuussutissarsiortunullu Naalackersuisut tamanut tunngasunik paasisitsiniutinik suliaqassappata. Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq tamanna pisariaqavissoq, tassa inatsit amerlasuunik allannguutilik ataatsimoortillugu allassimanngitsoq pisisartut niuertullu paasiuminaatsissammassuk, tamassumalu kingunerissavaa pisisartut inatsisitigut pitsaanerusumik inissisimalernissaannik siunnersuutip takorluugaannaalernissaa.

Ilimagineqarpoq paasisitsiniaanermi aningaasartuutit Inuussutissarsiornermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup atugassaasa iluini akilerneqassasut, immaqa suliunit allat kingulliutinnerisigut. Paasisitsiniaanerilli taamaattut Naalakkesuisoqarfiup nalinginnaasumik ingerlaavartumilli ingerlatsineranut ilaasutut isigineqartariaqarput, taamaammallu kingulliutitsinissaq pisariaqalernaviarunangilaq.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Ataatsimiititaliaq **isumaqatigiittoq** inassuteqaateqarpoq siunnersuut **akuerineqassasoq**.

Taamatut oqaaseqaateqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Hans Aronsen
Siulittaasoq

Niels Thomsen

Kim Kielsen

Siverth K. Heilmann

Akitsinnguaq Olsen